

21.3.2016

Budjettiosasto

Taloushallinto- ja palkanlaskentatehtävien vastuunjakoehdotuksia koskeva perustelumuistio**1 Tausta**

Valtiovarainministeriö on asettanut 22.12.2015 hankkeen valmistelemaan valtion talousarvionalouden kirjanpitoyksiköiden ja valtion talousarvion ulkopuolisten valtion rahastojen kirjanpidon ja tilinpäätöksen laatimisen sekä eräiden muiden taloushallintotehtävien keskittämistä Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksen (Palkeet) lakisääteiseksi tehtäviksi (Kiti-hanke). Hanke muodostuu ehdotusten valmistelusta vastaavasta sisältötyöryhmästä ja ohjausryhmästä.

Hankkeen ohjausryhmä on käsitellyt sisältötyöryhmän esitykset vastuunjaosta ja tehnyt päätökset ehdotuksiksi niistä kirjanpidon ja tilinpäätöksen laatimisen sekä niihin suoraan tai välillisesti liittyvistä muista taloushallintotehtävistä, jotka voidaan keskittää Palkeiden lakisääteiseksi tehtäviksi (valtion yhteiset taloushallintotehtävät) samoin kuin niistä taloushallintotehtävistä, jotka jäävät kirjanpitoyksiköiden vastuulle.

2 Palvelukeskukseen lakisääteisesti keskitettävät taloushallintotehtävät: sääntelyn rakenne**2.1 Talousarviolain muutoksen luonnosteksti**

Valtiovarainministeriö on laatinut luonnoksen valtion talousarviosta annetun lain taloushallinto-organisaatiota koskevien säännösten muuttamiseksi (liite 1, josta seuraavassa ovat 12 b §:n 1-3 momentit):

”Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (229/2009) tarkoitetun palvelukeskuksen (palvelukeskus) tehtävänä on, jollei laissa tai sen nojalla ole toisin säädetty tai määrätty, kirjanpitoyksiköiden ja valtion talousarvion ulkopuolisten valtion rahastojen kirjanpidon ja maksuliikkeen hoitaminen, tilinpäätöksen laatiminen lukuun ottamatta toimintakertomusta sekä palkanlaskenta. Valtiokonttori antaa tarkemmat määräykset tehtävien jaosta palvelukeskuksen sekä kirjanpitoyksiköiden ja rahastojen välillä.

Palvelukeskuksen tehtävänä on kirjanpitoyksiköiden ja rahastojen suoraan ulosottokelpoisia julkisoikeudellisia maksuja koskevien saatavien perintä ulosottoteitse sekä muita maksuja koskevien saatavien perintä oikeus- ja ulosottoteitse, jos saatava on riidaton. Palvelukeskuksen tehtävänä on myös maksuja koskevien saatavien muu kuin oikeudellinen perintä.

Edellä 1 momentin mukaan määräytyvästä tehtäväjaosta voidaan taloushallintotehtävän tai sen osan tarkoituksenmukaisen hoidon niin

vaatiessa poiketa kirjanpitoyksikön tai rahaston toimintaan liittyvän erityisen syyn vuoksi valtiokonttorin luvalla. Luvassa yksilöidyistä tehtävistä vastaa palvelukeskuksen sijasta asianomainen kirjanpitoyksikkö tai rahasto. Valtiokonttorin on ennen päätöksen tekemistä kuultava asianomaista kirjanpitoyksikköä tai rahastoa ja palvelukeskusta sekä tarvittaessa kirjanpitoyksikköä tai rahastoa ohjaavaa ministeriötä ja valtiovarainministeriötä.”

2.2 Lain ja Valtiokonttorin määräyksen nojalla Palkeisiin keskitettävät tehtävät (12 b §:n 1 ja 3 momentti)

Lain ja sen nojalla annettavan Valtiokonttorin yksityiskohtaisen vastuunjakomääräyksen perusteella palvelukeskukseen keskitettäviä tehtäviä olisivat kirjanpidon ja maksuliikkeen hoitaminen, tilinpäätöksen laatiminen lukuun ottamatta toimintakertomusta sekä palkanlaskenta. Teknisesti Valtiokonttori voisi antaa asiasta yhden tai useampia määräyksiä (esim. erillinen määräys taloushallintotehtävien vastuunjaosta ja erillinen palkanlaskennasta). Vastuunjakoa mainituissa tehtävissä voitaisiin muuttaa muuttamalla Valtiokonttorin määräystä.

2.3 Lain nojalla Palkeisiin keskitettävät tehtävät (12 b §:n 2 momentti)

Maksullisen toiminnan perintätehtävien keskittäminen palvelukeskukseen perustuisi varsinkin julkisoikeudellisten maksusaatavien perintään liittyvän julkisen vallan käytön vuoksi pelkästään lakiin. Palvelukeskus vastaisi valtion maksuperustelain (150/1992) ja erityismaksulakien mukaisten saatavien perintätehtävistä lukuun ottamatta riittäisiä saatavia. Perintätehtäviä ei käsitellä jäljempänä tässä muistiossa, koska ne jäisivät Valtiokonttorin määräyksenantovallan ulkopuolelle.

2.4 Lain soveltamisalan ulkopuolelle jäävät taloushallintotehtävät

Palvelukeskukseen lakisääteisesti keskitettäviin tehtäviin eivät kuuluisi esim. toiminta- ja taloussuunnitteluun liittyvät tehtävät (TaL 12 §), talousarvion soveltaminen eli menopäätösten tekeminen ja tähän liittyvä vastuu talousarvion noudattamisesta, talousarviomenon asiatarkastus ja hyväksyminen (TaA 38 §:n 2 ja 3 momentti), valtuusseuranta (TaA 54 a §) sekä tuloksellisuuden ja johdon laskentatoimi (TaA 55 §).

Lakimuutos ja sen nojalla annettu Valtiokonttorin määräys eivät rajoittaisi kirjanpitoyksikön ja rahaston sekä Palkeiden mahdollisuutta sopia lakimuutoksen ulkopuolelle jäävien taloushallintotehtävien hoitamisesta palvelukeskuksessa myös jatkossa sopimusperusteisesti.

3 Nykyisen sopimusperusteisen vastuunjakotaulukon rakenne

Palkeiden tuottamien taloushallintopalvelujen käyttäminen on virastoille, laitoksilla ja rahastoille nykyisin vapaaehtoista. Palkeiden kirjanpitoyksiköille tuottamista palveluista sovitaan Palkeiden ja kirjanpitoyksikön välisessä palvelusopimuksessa. Kaikille kirjanpitoyksiköille tarkoitettujen yhteisten peruspalvelujen vastuunjako Palkeiden ja kirjanpitoyksikön välillä perustuu palvelusopimuksen mukaisesti valtion yhteisiin talous- ja henkilöstöhallinnon prosesseihin, joita kuvaavia vastuunjakotaulukoita ja prosessikuvia ylläpitää Valtiokonttori. Myös erikseen sovittavien yhteisten lisäpalvelujen vastuunjako on nykyisin kuvattu Valtiokonttorin ylläpitämässä vastuunjakotaulukossa.

Sisältötyöryhmä on esittänyt, että nykyisin käytössä olevaa vastuunjakotaulukkoa karkeistettaisiin, koska vastuunjakotaulukko sisältää nykyisin työohjetasoista

ohjeistusta. Tämä on otettu huomioon taloushallinnon vastuunjakotaulukkoehdotuksessa.

4 Lain nojalla määrättävään vastuunjakotaulukkoon ehdotettavat muutokset verrattuna nykyiseen sopimusperusteiseen vastuunjakotaulukkoon

Luvuissa 4.1 – 4.5 on käyty läpi ehdotukset merkittävimmistä muutoksista kirjanpitoyksikön, rahaston sekä Palkeiden väliseen vastuunjakoon verrattuna vuonna 2016 sovellettavaan sopimusperusteiseen vastuunjakoon.

Luvussa 4.6 on esitetty ne lain nojalla keskitettäviin tehtäviin liittyvät asiakokonaisuudet, joiden vastuunjakoon ei ehdoteta muutoksia.

Vastuunjakotaulukkoehdotukseen eivät sisälly ne nykyiseen sopimusperusteiseen vastuunjakotaulukkoon sisältyvät tehtävät, jotka eivät kuulu lailla tai sen nojalla keskitettävien taloushallintotehtävien alaan¹.

4.1 Menotositteiden tiliöiminen

Menotositteilla tarkoitetaan tässä sekä ostolaskuja että muita menotositteita, jotka viedään kirjanpitoon. Valtiolla käytetään yhteisiä Rondo-tieto- tai Tilha-tilaustenhallintajärjestelmiä ostolaskujen ja muiden menotositteiden tiliöinnissä, asiataarkastuksessa ja hyväksymisessä. Kirjanpitoyksiköiden omissa substanssijärjestelmissään käsiteltävät menotositteet, jotka ovat pääsääntöisesti siirtotalouden menoja, jäävät tehtävien keskittämishankkeen ulkopuolelle.

Rondossa käsiteltävät menotositteet voidaan jakaa neljään eri ryhmään niiden käsittelytavan mukaan:

- manuaalisesti tiliöitävät,
- tilaukselliset (Tilhan kautta tilatut),
- sopimuskohdistukselliset sekä
- tiliointikoodilliset laskut.

Kolmen viimeksi mainitun automaatiotoimenpiteiden piirissä olevien menotositteiden käsittelyyn liittyvää työnjakoa on kuvattu tarkemmin luvussa 5 *Menotositteiden käsittelyn automatisointi*.

4.1.1 Nykytila

Menotositteiden manuaalinen tiliöinti (taloushallinnon vastuunjakotaulukon kohta 1.2) suoritetaan lähtökohtaisesti kirjanpitoyksikössä. Kirjanpitoyksiköt ja Palkeet voivat kuitenkin sopia palvelusopimuksessa tiliöintien tuottamisesta palvelukeskuksessa lisäpalveluna. Nykyisin 22 kirjanpitoyksikköä ostaa tiliöintipalvelua Palkeista. Tiliöintipalvelun laajuus vaihtelee. Osalle kirjanpitoyksiköistä tilioidään vain tietty kokonaisuus (esim. vuokrat) tai osa tiliöinnistä (esim. LKP-tili), osalle tilioidään kirjanpitoyksikön määrittämän tiliointiohjeen mukaisesti tietyn kokonaisuuden kaikki seurantakohteet.

4.1.2 Ehdotettava muutos

¹ Lakimuutoksen myötä kirjanpito- maksuliike- tilinpäätös- ja palkanlaskentatehtävissä olisi 1) Valtiokonttorin talousarviolain nojalla määräämä vastuunjakotaulukko lain alaan kuuluvista taloushallintotehtävistä ja 2) erillinen vastuunjakotaulukko lain soveltamisalan ulkopuolelle jäävistä sopimusperusteisista palveluista. Informatiivisuussyistä Valtiokonttori ylläpitäisi myös näiden vastuunjakotaulukkojen yhdisteltyä versiota.

Menotositteiden tiliöintiin liittyvää vastuunjakoä esitetään muutettavaksi siten, että palvelukeskuksen vastuulla olisi menotositteiden tiliöinti kirjanpitoyksikön toimittamien tietojen mukaisesti. Kirjanpitoyksikkö vastaisi tietojen toimittamisesta palvelukeskukseen sekä toimittamiensa tietojen oikeellisuudesta.

Kirjanpitoyksikön tulisi toimittaa Palkeille tiedot tiliöintiä varten joko

- automaatiotoiminnallisuuksien kautta tai
- toimittamalla Palkeille tiliöintiohjeet.

Automaatiotoiminnallisuuksien kautta tapahtuvalla tiliöintitietojen toimittamisella tarkoitettaisiin Valtiokonttorin määräyksessä tiliöintitietojen (tiliöinnin) toimittamista tilaustenhallintajärjestelmän, sopimuskohdistustoiminnallisuuden tai tiliointikooditoiminnallisuuden kautta.

Jos kirjanpitoyksikkö tai rahasto ei toimittaisi tiliöintitietoja Palkeille automaatiotoiminnallisuuksien kautta, sillä olisi velvollisuus laatia Palkeille tiliöintiohjeet. Palvelukeskuksella olisi lakisääteinen velvollisuus tiliöintiin tiliöintiohjeiden perusteella.

Viimesijaisena keinona Valtiokonttori voisi myöntää erityisestä syystä luvan poiketa lain ja sen nojalla määrätyn vastuunjaon mukaisesta vastuunjaosta. Lupa voisi koskea myös tiliöintiä. Luvan perusteeksi voisi soveltua toiminnan luonteesta johtuva erityinen syy kuten toiminta ulkomailla, laajamittainen ulkopuolinen rahoitus tai poikkeuksellisen suuri käytettävien talousarviotilien määrä.

Valtiokonttorin olisi ennen lupapäätöksen tekemistä kuultava asianomaista kirjanpitoyksikköä tai rahastoa ja palvelukeskusta sekä tarvittaessa sitä ohjaavaa ministeriötä ja valtiovarainministeriötä. Valtiokonttorin olisi lupapäätösharkinnassaan otettava huomioon mm. valtion kirjanpidon ja tilinpäätöksen yleinen oikeellisuus ja laadullinen eheys sekä lakimuutoksen yleisenä tavoitteena oleva toiminnan järjestäminen valtion kokonaisedun kannalta mahdollisimman tarkoituksenmukaisesti.

Vastuu automaatiotoiminnallisuuksien käytöstä ja tiliöintitietojen toimittamisesta jakautuisi taloushallinnon vastuunjakotaulukon kohtien 1.1. ja 1.2 mukaisesti.

4.1.3 Muutoksen vaikutukset

Ehdotetussa muutoksessa tiliöinti suoritettaisiin Palkeissa joko 1) kirjanpitoyksikön toimittamien automaatiotoiminnallisuuksien avulla (tilauksellinen lasku, sopimuskohdistus tai tiliointikoodi) tai 2) kirjanpitoyksikön toimittaman tiliöintiohjeen mukaisesti.

Tiliöinnin keskittäminen Palkeisiin mahdollistaisi tuottavuuden kasvun erityisesti pienissä tai nykyisin hajautetusti tiliöintiä suorittavissa kirjanpitoyksiköissä. Lisäksi tiliöinnin suorittaminen Palkeissa antaisi paremmat edellytykset kirjanpidon yhtenäisyydelle eri kirjanpitoyksiköiden välillä.

Niissä kirjanpitoyksiköissä, joissa manuaalinen tiliöinti on keskitetty esimerkiksi talousyksikköön ja joissa tiliöinti ja asiastarkastus on keskitetty harvoille henkilöille, on kehittämisen painopiste ensisijaisesti automaatioasteen kasvattamisessa hyödyntäen olemassa olevia yhteisiä tietojärjestelmiä (Rondo ja Tilha) ja niitä jatkossa korvaavia yhteisiä järjestelmiä. Niiden menotositteiden osalta, joissa tiliöinti ja asiastarkastus on keskitetty ja joissa ei voida hyödyntää olemassa olevia automatisoivia tietojärjestelmiä, kirjanpitoyksikkö voisi viime

kädessä hakea Valtiokonttorilta poikkeuslupaa tiliöinnin suorittamiseksi manuaalisesti kirjanpitoyksikössä. Nämä luvat arvioitaisiin uudelleen yhteisten tietojärjestelmien uudistuksen yhteydessä.

Kirjanpitoyksiköissä, joissa on paljon ulkopuolisella rahoituksella toteutettavia projekteja tai käytettäviä talousarviotilejä, tiliöinti vaatii syvällistä substanssiohjeistusta. Yksiselitteisten tiliöintiohjeiden laatiminen näiden menotositteiden osalta ei välttämättä ole kaikissa tapauksissa mahdollista. Tällöin kirjanpitoyksikkö voisi hakea Valtiokonttorilta lupaa tiliöinnin suorittamiseksi manuaalisesti kirjanpitoyksikössä. Jotta poikkeuslupan tarve tulisi laajapohjaisesti valmistelluksi ja lakiluonnoksen 12 b §:n 3 momentin mukainen sekä ao. kirjanpitoyksikköä tai rahastoa että Palkeita koskeva kuulemisvelvollisuus mahdollisimman tehokkaasti toteutetuksi, olisi poikkeuslupa-asia aina syytä valmistella asianomaisen kirjanpitoyksikön tai rahaston ja Palkeiden yhteistyönä.

4.2 Asiakaspalvelu laskutuksen loppuasiakkaille

4.2.1 Nykytila

Laskutukseen liittyvä asiakaspalvelu on nykyään pääsääntöisesti kirjanpitoyksikössä. Kirjanpitoyksikkö on voinut sopia Palkeiden kanssa, että Palkeet voi myöntää kirjanpitoyksikön puolesta Valtiokonttorin ohjeen mukaan maksuaikaa enintään yhden kuukauden. Tästä johtuen osalla laskuista on tällä hetkellä sekä kirjanpitoyksikön että Palkeiden yhteystiedot.

4.2.2 Ehdotettava muutos

Laskutukseen liittyviin tiedusteluihin vastaaminen (taloushallinnon vastuunjakotaulukon kohta 2.5) ehdotetaan siirrettäväksi Palkeisiin. Laskutukseen ja maksuaikoihin liittyvä selvittely esitetään tehtäväksi jatkossa Palkeissa. Palkeet voisi omalla päätöksellään myöntää perustellusta syystä maksuaikaa enintään yhden kuukauden².

Palkeet olisi asiakkaiden ensimmäinen yhteydenottokanava myös laskutuksen sisältökysymyksissä. Palkeet ohjaisi kysymyksen kirjanpitoyksikköön erikseen sovitulla tavalla. Kirjanpitoyksikön velvollisuutena olisi toimittaa Palkeille tarvittavat tiedot sisällöllisiin kysymyksiin, jotta Palkeet voisi vastata asiakkaalle. Vaihtoehtoisesti kirjanpitoyksikkö vastaisi Palkeiden välittämän kysymyksen pohjalta suoraan asiakkaalle.

Keskitetty asiakaspalvelu mahdollistaisi yhden yhteystiedon ilmoittamisen laskulla. Muutos myös vähentäisi kirjanpitoyksiköiden työtä, kun kysymykset tulisivat kootusti Palkeisiin.

4.3 Tilinpäätös

Tilinpäätöksen laatimiseen (taloushallinnon vastuunjakotaulukon kohta 3.7) liittyvien vastuiden osalta ehdotetaan, että kirjanpitoyksiköt vastaisivat jatkossakin toimintakertomuksen sekä liitteiden 12, 16 ja 17 laatimisesta. Myös tilinpäätöksen kokoaminen olisi kirjanpitoyksikön vastuulla. Muiden tilinpäätöslaskelmien ja liitteiden laatiminen olisi Palkeiden vastuulla.

² Arvioidaan erikseen mahdollinen maksuperustelainsäädännön muutostarve.

Talousarvion toteutumalaskelman laatiminen valtuuksista ei kuulu keskitettäviin tehtäviin ja jäisi siten kirjanpitoyksikön vastuulle.

4.4 Muut pääkirjanpidon tehtävät

4.4.1 Nykytila

Palvelukeskus tekee nykyisin *Tilitiedoille tehtävistä tarkistuksista* annetun Valtiokonttorin ohjeen mukaisia tarkistuksia sekä tasetietojen täsmäytyksiä ja tase-erittelyitä. Osan tasetietojen täsmäytyksistä tekee kirjanpitoyksikkö.

Muistiotositteita laaditaan nykyisin sekä Palkeissa että kirjanpitoyksikössä.

4.4.2 Ehdotettavat muutokset

Ehdotetaan, että edellä mainittujen tehtävien lisäksi Palkeet vastaisi jatkossa LKP-tilien käytön valvonnasta (taloushallinnon vastuunjakotaulukon kohta 3.4.1).

Ehdotetaan, että jatkossa Palkeet laatisi suoraan Rondon tehtävät muistiotositteet (taloushallinnon vastuunjakotaulukon kohta 3.4.3). Kirjanpitoyksiköillä olisi jatkossa mahdollisuus tehdä muistiotositteita käyttämällä Rondon sisäänluettavaa excel-tiedosto -toiminnallisuutta, jonka asiatarastus ja hyväksyntä voidaan suorittaa Rondossa muistion laadintaa seuraavana päivänä, kun suoraan Rondon tehtävät muistiotositteet voidaan asiatarastaa ja hyväksyä saman päivän aikana (muutos aiheuttaa yhden päivän viiveen). Toiminnallisuuden ansiosta vältetään kahdenkertainen työ, joka syntyy, jos kirjanpitoyksikkö ilmoittaa korjaus- ja oikaisukirjaukset Palkeille tallennettavaksi Rondon.

4.5 Matka- ja kululaskujen käsittely

4.5.1 Nykytila

Palvelukeskus tekee nykyisin osalle kirjanpitoyksiköistä lisäpalveluna matkalaskujen tarkastusta. Tämä tarkoittaa, että Palkeet tarkastaa onko matka Valtion matkustusohjesäännön ja sitä tarkentavien kirjanpitoyksikön ohjeiden mukainen.

4.5.2 Ehdotettavat muutokset

Matkalaskujen tarkastus siirtyisi Palkeiden tehtäväksi (taloushallinnon vastuunjakotaulukon kohta 4.1.3). Vastuu matkalaskun asiatarastuksesta ja hyväksymisestä olisi edelleen kirjanpitoyksiköllä. Matkalaskujen tarkastuksen siirtäminen Palkeisiin yhtenäistäisi tarkastukseen liittyviä käytäntöjä ja mahdollistaisi tuottavuuden paranemisen.

Lisäksi ehdotetaan, että Palkeiden tehtäväksi siirtyisi myös ostotapahtumien valvonta sekä matka- ja kululaskujen kierron valvonta (taloushallinnon vastuunjakotaulukon kohta 4.3).

4.5.3 Sisältötyöryhmän kanta

Sisältötyöryhmän lähes yksimielisen ehdotuksen mukaan matkalaskujen tarkastus matkahallintajärjestelmässä voidaan siirtää Palkeiden tehtäväksi. Ne sisältötyöryhmän jäsenet, joiden edustamissa kirjanpitoyksiköissä matkalaskujen tarkastusta on siirretty Palkeisiin, toivat esiin, että tarkastus suoritetaan

tuottavammin Palkeissa. Sisältötyöryhmä katsoi, että matkalaskujen tarkastuspalvelun ulkopuolelle täytyy voida tarvittaessa jättää esim. eräiden EU-matkojen tarkastus. Näiden matkojen tarkastuksen katsottiin edellyttävän erityisosaamista.

Osa kirjanpitoyksiköistä haluaisi siirtää myös kululaskujen tarkastuksen Palkeisiin, jotta käytännöt olisivat laskun tekijän kannalta yhdenmukaiset. Osa kokee, että kululaskujen tarkastus vaatii tarkempaa substanssin tuntemusta, minkä vuoksi sen tulisi jäädä kirjanpitoyksikön vastuulle.

4.6 Asiakokonaisuudet, joiden vastuunjakoon ei ehdoteta muutoksia

4.6.1 Taloushallinnon vastuunjakotaulukko (liite 2)

Seuraavien asiakokonaisuuksien vastuunjakoon kirjanpitoyksiköiden ja rahastojen sekä Palkeiden välillä ei ehdoteta muutoksia verrattuna nykyiseen sopimusperusteiseen vastuunjakoon (suluissa viittaus asianomaiseen kohtaan taloushallinnon vastuunjakotaulukossa):

- menotositteiden kierronvalvonta Rondossa (1.3),
- menotositteiden siirto ostoreskontraan ja ostoreskontran hoitaminen (1.4),
- ostoreskontran ulkopuoliset maksut (1.5),
- maksuunpano (1.6),
- menotiliotteiden käsittely (1.7),
- pankkitilien hallinta (1.8),
- käteiskassojen ja kassajärjestelmien rahahuolto (1.9),
- menojenkäsittelyyn liittyvän aineiston arkistointi (1.10),
- tulojen käsittely (2 pl. asiakaspalvelu laskutuksen loppuasiakkaille 2.5),
- seurantakohteiden ja validointisääntöjen toimittaminen (3.1) sekä ylläpito (3.2),
- saapuvien kirjanpitoaineistojen käsittely (3.3),
- käyttöomaisuuskirjanpito (3.5),
- irtaimistokirjanpito (3.6),
- kululaskujen käsittely (4.2) sekä
- matkustuskulujen maksuunpano (4.4)

4.6.2 Palkanlaskennan vastuunjakotaulukko (liite 3)

Virkamieslain 13 §:n mukaan asianomaisen viranomaisen on huolehdittava siitä, että virkamiehelle annetaan virkasuhteesta johtuvat edut ja oikeudet sellaisina kuin ne hänelle kuuluvat. Työnantajan velvollisuuksista säädetään työsopimuslain (55/2001) toisessa luvussa. Kaikki valtion työnantajavirastot käyttävät tällä hetkellä Palkeiden palveluja palkanmaksussa.

Palkeet tuottaa kirjanpitoyksiköille palkanlaskentaan liittyviä yhteisiä peruspalveluita Valtiokonttorin ylläpitämän vastuunjakotaulukon mukaisesti. Tämä tarkoittaa, että sovitun vastuunjaon nojalla Palkeet on työnantajavirastolle vastuussa palkanlaskennan teknisen prosessin oikeellisuudesta.

Palkanlaskennan vastuunjakotaulukkoon ei ehdoteta muutoksia nykytilaan verrattuna. Ehdotettu muutos ei siten vaikuttaisi työnantajaviraston vastuuseen suhteessa virkamieheen tai työntekijään ja palkanmaksusta ja sen perusteista vastaisi jatkossakin asianomainen työnantajavirasto. Palkeet olisi

työnantajavirastolle vastuussa teknisen palkanlaskennan oikeellisuudesta kuten nykyisinkin. Palkeiden vastuu palkanlaskennan teknisestä oikeellisuudesta perustuisi kuitenkin sopimuksen sijasta jatkossa lakiin ja sen nojalla annettuun Valtiokonttorin määräykseen (luonnos vastuunjakotaulukosta on liitteenä 3).

Määräysluonnos palkanlaskennan vastuunjaosta ei poikkea nykyisestä Valtiokonttorin ylläpitämästä henkilöstöpalveluiden vastuunjakotaulukon palkanlaskentaa koskevasta osiosta. Ehdotettu muutos ei siten toisi muutosta verrattuna nykyiseen sopimusperusteiseen vastuunjakoon.

5 Menotositteiden käsittelyn automatisointi

5.1 Nykytila

Menotositteiden käsittelyn automatisointi, eli sopimuskohdistustoiminnallisuuden, tiliointikoodin ja tilaushallintajärjestelmän käyttö on kirjanpitoyksikön vastuulla. Kirjanpitoyksikkö voi ostaa lisäpalveluna Palkeilta sopimustietojen tallennusta Rondon. Valtiokonttori seuraa menotositteiden käsittelyn automaationastetta säännöllisesti.

Menotositteiden käsittelyn automaatio on edennyt heikosti. Vuonna 2015 kirjanpitoyksikköjen menotositteista automaation piirissä oli 0-32 %. Valtion keskiarvo oli 11 %. Keskiarvon alapuolelle jäi 50 kirjanpitoyksikköä 63 kirjanpitoyksiköstä. Menotositteiden automaatioasteen tavoite vuodelle 2017 on 21 %. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää aktiivisia toimia.

5.2 Tavoitetila

Edellä kohdan 4.1.2 mukaan kirjanpitoyksikkö voisi valita, toimittaako se tiliointiin tarvittavat tiedot palvelukeskukselle jatkossa automaatiotoiminnallisuuksien kautta vai tiliointiohjeina (kohdassa mainitusta erityisestä syystä kirjanpitoyksikkö tai rahasto voi myös viime kädessä hakea Valtiokonttorilta lupaa tehdä tilioinnit itse).

Menotositteiden käsittelyn tulee valtion taloushallinto 2020 -strategian tavoitteiden mukaisesti perustua mahdollisimman pitkälle automaatioon. Menotositteiden käsittelyn tulisi siten tavoitetilassa perustua tiliointiohjeiden sijasta mahdollisimman pitkälle automaattitoiminnallisuuksien käyttöön. Tämän vuoksi on tarkoituksenmukaista, että Palkeet ottaa nykyistä suuremman roolin mm. sopimuskohdistustoiminnallisuuden hyödyntämisessä. Esimerkiksi toimitilasopimusten osalta Palkeet voi hakea sopimustiedot suoraan yleisesti käytössä olevista järjestelmistä, kuten Optimazesta. Automaation piiriin ohjattavien menotositteiden tunnistaminen on osa Palkeiden konsultatiivista toimintaa, josta ei määrätä. Automaation piiriin voidaan kuitenkin jatkossa tarvittaessa määrätä tiettyihin sopimustyypeihin perustuvia tositteita (esim. ns. kestovelkasuhteisten sopimusten kuten vuokrasopimusten mukaiset menotositteet), jos automaation lisäämisen arvioidaan muutoin jäävän puutteelliseksi.

Sisältötyöryhmän kannan mukaan Palkeiden tuki automaatiomahdollisuuksien kartoittamisessa ja käyttöönotossa on tarpeellista.